

UMUMTA'LIM MAKTAB O'QUVCHI QIZLARNI JISMONIY TARBIYA DARSLARIGA QIZIQTIRISHNI OSHIRISH YO'LLARI

Mamatqulova Zuxra Safaraliyevna

Toshkent viloyati Bekobod tuman
57-maktab jismoniy tarbiya o'qituvchisi
mamatqulova@gmail.com

ANNOTATSIYA

Ushbu maqola, avvalo, umumta'lim maktab jismoniy tarbiya darslarida o'quvchi qizlarning faolligini oshirishdagi muammolar va yechimlar haqida so'z yuritiladi. Shuningdek maqolada jismoniy tarbiya darslarida qanday qilib etnopedagogika va boshqa usul va vositalardan foydalanib o'quvchi qizlarni faolligini oshirish.

Kalit so'zlar: an'anaviy jismoniy tarbiya, etnopedagogika, milliy o'yinlar

WAYS TO INCREASE THE INTEREST OF SCHOOLGIRLS IN PHYSICAL EDUCATION CLASSES

Mamatkulova Zuhra Safaraliyevna

Teacher of physical education at school 57,
Bekobod district, Tashkent region
mamatqulova@gmail.com

Abstract. This article, first of all, talks about the problems and solutions in checking the activity of female students in physical education of general education schools.

Key words: traditional physical education, ethnopedagogy, national games

Bugungi kunda Umumta'lim maktabining an'anaviy jismoniy tarbiya tizimida sog'lom turmush tarzining mazmuni bo'lgan ayol qizlarda ularning jismoniy holati faolligini oshirish, qiziqish va bilimlarni shakllantirish va uni yaxshilash yo'llari kabi muhim vazifalar bugunning dolzarb muammosi bo'lib qolmoqda. Bu holat maktab o'quvchilarining jismoniy tarbiya faoliyatiga integral-gumanistik yondashuvning yetarli darajada rivojlanmaganligi, etnopedagogika yordamida qizlarning jismoniy madaniyatga qiziqishini shakllantirishga bir tomonlama yo'naltirilganligi hamda ularning intellektual va ma'naviy salohiyatini yetarlicha baholamaslik natijasidir. Shu

bilan birga, ayniqsa, qizlar o'rtasida jismoniy tarbiya darslariga qiziqishning pasayishi fonida ularning faolligi sezilarli darajada pasaymoqda. Qizlarning jismoniy tarbiyasining dolzarb muammosi bizga sog'lom turmush tarzining yetakchi qadriyatlari va ko'pchilik o'quvchi qizlarda ularni amalga oshirish uchun asosli ehtiyojning yo'qligi o'rtasidagi asosiy qarama-qarshiliklarni shakllantirishga imkon beradi.

O'yin juda ko'p uslubiy imkoniyatlarga ega bo'lib, uni qizlarning jismoniy madaniyatga qiziqishini shakllantirishning eng samarali vositalaridan biriga aylantiradi. Qizlarda jismoniy fazilatlarni tarbiyalash tananing rivojlanishi bilan bog'liq xususiyatlar bilan bog'liq. Birinchidan, erta yoshda jismoniy rivojlanish boshqa fazilatlar ko'rsatkichlarining o'sishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi, bu qizlarni tarbiyalashda kompleks yondashuv zarurligi bilan bog'liq. Ikkinchidan, tananing turli funktsiyalarini rivojlantirish jarayonida sifatlarning o'sishi ayniqsa intensiv ravishda sodir bo'ladigan tanqidiy davrlar mavjud. "Besh tosh", "Oq terakmi? Ko'k terak", "Oq suyak" "Chillak", "Tortishmachoq", "Lanka" bunday o'yinlarga misol bo'la oladi.

O'quvchilarda qiziqishni shakllantirish jarayonining umumiy tarbiyaviy jihati jismoniy tarbiya o'qituvchilaridan maxsus tayyorgarlikni talab qiladi:

- ✓ Dunyoqarash (axloqiy va ma'naviy fazilatlar);
- ✓ Madaniyatga oid (umumiy kasbiy madaniyatni rivojlantirish, an'analarga qadriyat munosabati);
- ✓ Psixologik-pedagogik (psixologik-pedagogik tayyorgarlikni takomillashtirish);
- ✓ Maxsus (an'anaviy o'yin madaniyatini bilish, jismoniy tarbiya, maktabda jismoniy madaniyatni o'qitish usullarini takomillashtirish);

An'anaviy usullar qiziqish uyg'otishga qaratilgan nazariy va amaliy harakatlar usuli sifatida shaxsning rivojlanish qonuniyatlarini bilishga asoslanadi. Ko'rgazmali vositalardan amaliyotda foydalanish xalq o'yinlari va milliy sport turlariga qizlar o'rtasida qiziqishni shakllantirish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi hamda ushbu yo'nalishdagi ilmiy izlanishlar va ishlanmalar istiqbolini ochib beradi. quyidagicha: birinchidan, tajriba-sinov ishlari asosida uchta yo'nalish ajratiladi: birinchisi, qiziqishni shakllantirishning samarali jihati bo'lgan jismoniy madaniyatning o'yinga yo'naltirilganligining pedagogik modelini yaratish; ikkinchisi – o'zbek xalqlarining etnopedagogik o'yin an'analari asosida jismoniy madaniyatga qiziqishni shakllantirish jarayonini insonparvarlashtirish qizlarning jismoniy qobiliyatlarini rivojlantirishga qaratilgan; uchinchi yo'nalish – shaxsga yo'naltirilgan yondashuvni takomillashtirishning tashkiliy-pedagogik modeli xalq o'yinlari vositasida jismoniy madaniyatga qiziqishni shakllantirish jarayonida o'quvchilarning individual ijodiy qobiliyatlarini ochib beradi; ikkinchidan, qizlarning jismoniy madaniyatga qiziqishini

shakllantirishning tashkiliy-pedagogik modeli an'anaviy ta'limdan ijodiy rivojlanishga uchinchidan, integrativ-gumanistik yondashuv sog'lom shaxsni ma'naviy barkamol tarbiyalashning samarali pedagogik shartidir.

Umumta'lim tizimida maktab sharoitida jismoniy tarbiya darslarida milliy o'yin turlaridan foydalanish bo'yicha mavjud qarashlarimiz shuni ko'rsatadiki, qizlarning jismoniy madaniyatga qiziqishini shakllantirish uchta asosiy yo'nalishda amalga oshirilmoqda.

- Birinchisi, jismoniy madaniyatning o'yin yo'nalishining pedagogik modelini yaratish;

- ikkinchisi - qizlarning jismoniy qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradigan kichik Yoqutiston xalqlarining etnopedagogik o'yin an'analari asosida jismoniy madaniyatga qiziqishni shakllantirish jarayonini insonparvarlashtirish;

- uchinchisi – xalq o'yinlari vositasida qizlarning jismoniy madaniyatga qiziqishini shakllantirish jarayonida shaxsga yo'naltirilgan, integral-insonparvarlik qobiliyatini ochib berish.

Xulosa qilib aytganda bugungi kunda ayol va qizlarning sog'lig'ini mustahkamlash va ularni barkamol shaxs sifatida rivojlantirish uchun eng avvalo jismoniy tarbiya darslarini an'anaviy tizimni zamonga moslashtirgan holda ularni darsga jismoniy faollikga o'zini jismonan sog'lig'i uchun kurashishga o'rgatish bu har bir o'qituvchi va murabbiy oldidagi muhim ustuvor vazifa hisoblanadi.

Foydalangan adabiyotlar

1. Винокурова Надежда Алексеевна Формирование интереса к физической культуре у девочек средствами ЭТНОПЕДАГОГИКИ. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата педагогических наук

2. Абишев, К. С. Национальные традиции, обычаи в системе физкультурно-оздоровительной работы среди учащейся молодежи: автореф. дис. . канд. пед. наук / К. С. Абишев. - М., 1993.

3. Usmonxo'jayev T.S, Meliyev X. Milliy harakatli o'yinlar. - T., 2000.

4. "O'zbek xalq harakatli o'yinlari" va ularni qo'llash usullari" Fazilova Nazokatxon Mansurxo'ja qizi, Sayfidinova Aziza Tolibovna , Aminjonova Zulfiya Muqimjonovna New innovations in national education 2022